

Dr. Kőrösi Mária: Laudáció Józsa Judit kerámiaszobrász, művészettörténész munkásságáról a Széchenyi - díj átadása alkalmából

„Mindenható Isten, hallgasd meg mindennapi mindenórai imámat. Töltsd be szívemet angyali tiszta szeretettel Irántad, s hazám, embertársaim s honfitársaim iránt... Add tudtomra, mit tegyek, s miként kezdjem, hogy Neked egykor a reám bízott tőkéről beszámolhassak. Gondolkodni akarok és dolgozni éjjel és nappal, egész életemen át... Nyújtsd segélyedet... Engedd, hogy igaz lelki alázattal tekintsek mindent a világon, s úgy fogjak hozzá akármihez.”

Ez a megható, a szívhez és lélekhez, az ember cselekedeteihez – a mindennapiakhoz, s az emelkedettekhez – egyaránt szóló ima, **gróf Széchenyi István imádsága**, pályája kezdetén. Akár üzenet is. Megfontolásul, cselekvésre biztatásul. Az **értőknek**, akik pontosan tudják: minden egyes gondolatuk, minden egyes kimondott szavuk, minden tettük önnön jellemük tükré. De nem csak az. Felelősség is. Felelősség a családjáért, szüleinkért, Magyarországiért. Széchenyi megfogalmazásában: *„A szülőket és a földet, melyen születünk, hálából szeretjük, vagy talán még inkább azon ösztönből, melynek eredete az égben van.”*

Kedves Judit!

Bizony, veretes igazságokat jelentenek ezek a szavak, amelyek a Te munkáidban, a Te hited és szorgalmad példás, áldott, szigorú rendben alkotott, megfogalmazott munkáidban párbeszédre hívó, több mint üzenetek. **Örök igazságok** is. Hazában, Nemzetben fogan minden alkotásod, hisz te tudod, *„A nemzet nagysága, boldogsága mindig csak magában a nemzetben rejlik.”* (gróf Széchenyi István)

Ez a NEMZET nagy! S benne a SZÉKELYSÉG, leginkább otthonod, ott a csodálatos magas hegyek, termőföldek ölelésében, a teremtésre alkotott hajdan kis falucska Korond, minden természeti bájával és olykor kegyetlenségével úgy lett a Tied, ahogy Te magad az övé. Elszakíthatatlanul. Natura naturans!

De hát ki is vagy Te? Akinek kerámiáiban sajátosan köszönnek vissza az újra értelmezett ősi motívumaink sora, miközben egy egészen kivételes, új műfaj keletkezett Általad: a felfedezett székelly reneszánsz.

Józsa Judit kerámiaszobrász, művészettörténész 1974. május 1-én született Székelyudvarhelyen, két fiútestvérét követve Édesszüleinek – ahogy Ő hívja őket – egyetlen leánykajaként. Az Erdély és Székelyföld, sőt Európának határain is túl, messze híres korondi fazekas család új kis tagjaként, a már elismert kerámiaművész szülők génjei tán a fogantatás pillanataitól kezdve váltak életképessé kicsi leánykájukban. Judit, az ősi korondi fazekasság világába csöppenvén, aprócska kezeivel már megcsillanthatta tehetségét. Legelső alkotása, kispasztikája, egy idős asszony, aki egy keresztfára borul. A leányka nevet is ad művének: SZERETET. Áldásos jövőkép, a keresztény hitünkben megfogalmazott törvények legfontosabbika: a SZERETET...

Általános iskolai tanulmányok Korondon, gimnáziumi tanulmányok Székelyudvarhelyen, majd Budapesten folytatódik életed, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Bölcsészettudományi Karának művészettörténeti szakán. Mindenütt bizonyít, kiváló tanulmányi eredményei szinkronban a már teljességgel magáévá vált ikonográfiai tudással, csak úgy sorjáznak az egyre egyénibb művészi értékű, a magyar népi életképeket, kihalófélben lévő népi mesterségeket pasztellszínű, földfestékes művei, valamint az archaikusan patinázott magyar történelmi témájú alkotásai. 2002-ben diplomás művészettörténészként, dicsérettel végez, de a tanulmányai alatt sem tétlenkedik! 1996-ban már megcsodálhatjuk a „Honfoglalók”, ezt követően az Árpád-házi szentek alakjait, „Táltosok és szentek. Árpád népe és házának szentjei” címmel. Valóban kivételes alkotások a

„Magyar Nagyasszonyok” – 2004, 2005, 2010 – amelyeket hangsúlyozom, hogy rajta kívül még egyetlen magyar művész sem dolgozott fel és mutatott be tematikus csoportban. Ezekre még visszatérek (de sorolhatnám még: Terraqua világa 2007, Magyar Mesevilág 2008, Magyar Táncok 2009 Magyar Örökség I. – Magyar Erénykatalógus 2012, Magyar Örökség II. 2015... stb.).

2013 decemberében nyitja meg a Józsa Judit Galériát, amely a Józsa Judit Művészei Alapítványnak is otthona. Végre méltó helyszín is. Judit alkotó életének célja a nevét viselő művészeti alapítvány célja is – ennek lelki alapja keresztény, római katolikus hite, erkölcsi rendje – „... a társadalmi tudatosság és szerepvállalás, a magyar örökség, a nemzeti érték – és identitástudat, valamint a hazaszeretet és összetartás erősítése.”

Judit már ekkor, visszavonhatatlanul azon igazság munkása, amely az „örömről, bánatról, szépségről, szeretetről, emberségről, magyarságról”... szól. Ezen érzések mentén fogja össze meghívott vendégeit, kiállítóit, akik lehetnek a legkülönbözőbb tudományok jeles képviselői, a keresztény hit papjai, a magyar irodalom, a magyar képző -, ipar- és népművészet alkotói, akik szellemiségük, s alkotásaik bemutatásával erősítik megtartó igényességgel, a Judit emberfeletti munkásságával létrehozott, Galéria magyar értékrendjét.

Judit igazság-munkáiban ott találjuk Tóth Ilona (az '56-os forradalom hősnőjét), a magyar történelem és irodalom nagyjait, de nagy íróink múzsáinak portréit, asszonyalakjait, ihletőit, a féltve őrzöket, vigyázókat... (közel 80 személy)

És Judit dolgozik, alig megállással, éjjel és nappal, igaz, a csodás kerámiaszobrok a lecsendesült város, s a még csendesebb, Őt bizton vigyázó természet halk, alkotó tempót diktáló zörejeivel őrizve őt, aki hajnalok hajnaláig alkot. Máig se érthetem, hogy az ennyire az ihletett időben átdolgozott esték, éjszakák után, már kora délelőtt „ügyintéző”, szerződéseket köt, tárgyal, e-mailezik, telefonál, kiállítás megnyitókra pontosan érkezik, szervez (több témában és műfajban), s az aznapra tervezett esti Józsa Judit Galéria programján már kedvesen, fitten fogadja az olykor 100 fős vendégsereget... És ez kezdődik, illetve folytatódik otthon az alkotómunkával, - éjjel - fáradhatatlanul.

Így született meg 2011-ben a Család évében, elsőként a magyar szobrászatban, a Magyar család c. nagyméretű szoborkompozíciója, amelyet a budapesti Nagyboldogasszony Főplébánia templomnak adományozott. Ennek üzenetértékű a felirata:

„Hiszek az egy Istenben/ Hiszek a hazában/ Hiszek a nemzetben/ Hiszek az összetartozásban/ Hiszek a szeretetben/ Hiszek a családban.”

És hamarosan, szép sorjában megszületnek, Judit keze nyomán, keresztény hitével megerősített, áldott és áldani tudó „Mária, a magyarok Boldogasszonya” c. kiállításának szoboralakjai, szám szerint 14 remekmű, kiemelt tisztelettel felmutatva az ősi székely társadalom Nagyasszonya, hitvilágunk Babba Máriájának életét.

S ilyen emelkedett művészettel megalkotott kerámiába dolgozta Judit *Édesszüleinek* külön-külön portréját, a *Magyar családot*, magát *Erdélyt* és a különös, - az alkotó, mint egy önmaga küldetésének felismerését igazoló - *Isten pecsétje* c. alkotást, a természet által megszabott Regnum Marianum megértést, megbecsülést, szeretet kérő és adó hitvallása, de üzenete Európának és a világnak is...

Józsa Judit munkásságának tételszerű felsorolása, a csak számok rideg adataival nem méltó. Méltó azonban felhívni a figyelmet, az elérhető Józsa Judit: *Mária, a magyarok Boldogasszonya* c. kiállítás könyv alakjában is megjelent dokumentumtárra, amelyben Judit önnön hitvallásával, szavaival, ún. magyarázó gondolatait, szoborleírásait illeszti a már említett 14 szobrához. Minden szava, minden leírt mondata igazságkereső, igazságkifejező, s ahogy a hajdani 11 éves kicsi leányka akkori érzéseit „Szeretet” címmel megmintázta, ez az érzése kiteljesedett a Nagy Magyar Haza, Erdély, székelyföld, s az 1920-ban elcsatolt

területeink népeinek és az egyes emberek békeszeretet üzenetével és akarásával. S ne felejtjük el kilenc könyvet is írt!

Józsa Judit munkásságát magas közéleti személyiségek, köztük **Jókai Anna** író, a Nemzet Művésze; **Spányi Antal**, a Székesfehérvári egyházmegye megyés püspöke, a Katolikus Karitasz elnöke, a Magyar Katolikus Rádió vezérigazgatója; **Dr. Osztie Zoltán**, a Belvárosi Nagyboldogasszony Főplébánia templom plébánosa; **Dr. Prokopp Mária** művészettörténész professzor; **N. Dvorszky Hedvig** művészettörténész; az Arany Kazinczy-díjas **Juhász Judit**, az az Anyanyelvápolók Szövetségének elnöke; **Kovács Gergelyné Szabó Irén**, a Magyar Érdemrend lovagkeresztjével kitüntetett kultúrtörténész; **Pajor András atya**, a Keresztény Kulturális Akadémia elnöke; Dr. **Bába Szilvia** kurátor, diaszpóra-kutató, a Duna Palota operatív igazgatója; és sokan mások méltatták, dicsérték...

A több mint 200 tárlat itthon, majd külföldön: Amerika, Ausztrália, Kanada, itthon 1993-2019 között 165, megérdemelt elismeréseket jelentenek: 2009-ben a *Magyar Kultúra Lovagja* megtisztelő cím, 2010-ben a *Női Esélyegyenlőségért* díj, 2012-ben a *Világ Magyarágáért Művészeti* díj, 2015-ben az *Erdélyi Közösségi élet kiválósága díja*, 2018-ban a Keresztény Kulturális Akadémia *Cornelius – díja*, 2019-ben *Belváros Lipótváros V. kerület Önkormányzatának Kölcsey-díja*.

Kedves Judit!

Különös egyéniség, különös, alkotóművész vagy. Közvetlenül, ragyogó tehetséggel mozogsz a mai marketing szemléletű világunkban, kimagasló kapcsolatteremtő képességeddel ragyogó művészet pártoló közösséget is kialakítottál szűkebb, s tágabb környezetben. Zsonglőrként közlekedsz a zajos világ bármely hullámhosszán, de a legmeghittebb csend – magány élettereiben is. Munkáid egyszeriesek, egyedik, megismételhetetlenek.

Tudjuk, a történelem minden időben meghatározta/meghatározza az alkotó művészek ihlet-idejét, ki-ki a maga származási gyökereivel védve – olykor támadva is -, vagy szeretve, tisztelve... S hogy ki miért is alkot? Miután te a festéssel is jogos barátságot kötöttél, így a példák innen érkeznek feléd: Delacroix, hogy lelkesítsen; Goya, hogy szembesítsen; Bosch, hogy elborzasszon; Leonardo és Michelangelo továbbfejlesztette a görög ember-ábrázolást, s egekig emelték a harmóniát; s a mi Munkácsy Mihályunk, az „Íme, az ember” c. festményében egész életének tapasztalatait, égően fájó emlékeit, a vallással folyamatosan birkózva, hitének bizonyosságaként a XIX. század Krisztus ábrázolásában önmagát feszítette keresztire... Míg Te, aki döntően az agyaggal birkózol, a testvéri szeretetet szimbolizáló, szelíd, gyöngé és gyönyörűséges, légies és törekeny tulipánokkal „rajzoltad be”, ölelted át és forrasztottad össze a máig fájó, megcsönkített határaink okozta sebeket, a hajdani Nagy Magyarországnak természetes kereteibe...

Nap, mint nap megküzdés az anyaggal, önmagad lelkével, az idővel, szembesülve az ember, s a világ sorsának alakulásaival, miközben tudod, e roppant erőt az irányítja, aki már megváltotta e világot... Ősi erő ez. Nem mindennapi. A keresztény hit magasztos ajándéka. Mérték is. Hisz az ember által megszabott mérték az **egyes** ember mértéke, azaz a másik ember. Alkotásaid a *homo mensura* egyéni kifejezői a harmadik évezred hajnalán.

Jól tudod, hogy egyetlen művész százmillióknak lehet mestere, művelője, s művelői akaratából és akaratával nagylelkű is. A Te műveid, domborműveid, szobraid anyaghasználati határokat korlátokat is feszegetnek, s Te kellő alázattal üzened a nagy természetnek, hogy rátalálva a magad egyedi technikájára, adsz „valamit” a Teremtőnek, juttatsz valamit annak az íratlan törvénynek, amely szerint azért kell alkotni, hogy az igazolja vélhetően tartalmas, s hasznos mivoltunkat... Hisz az alkotó embert alkotása(i) élük túl... s mert azt is tudjuk, tudod, hogy a civilizált világnak úgyszólván soha nem volt mindenkor békesége, de mindenkor volt művészete.

A világ, amelyben élünk most sem békés... A hívő ember maga is harcol, ki-ki a maga tudásával, eszközeivel keresztény hitéért, hazájáért, nemzetéért, a családjáért... Mint Te magad is. Szó szerint éjjel és nappal...

A Mindenható áldását kérem, s kérjük életedre, megőrző tisztelettel, elismeréssel, szeretettel. És Isten éltesse drága Édesszüleidet, családot, e példás közösséget, erőben, egészségben.

Ismét Széchenyit idézem: „*Jól tudom, mit jelent az, ha szerető anyánkhoz térünk vissza. Azon kötelékek, melyek hazánkhoz vonzanak, s azon érzelmek, melyek szívünket szüleink irányában eltöltik, források, melyekből mindig jó és nemes fakad...*”

Jó, s nemes. Érték, az értékhez. Köszönjük áldott, békességes művészetet, s úgy köszöntünk Téged a Széchenyi Társaság által adományozható díjjal, mint aki a keresztény Magyarország ősi, a keresztény hit kerámiákban foglalt alkotásaival, egyéni művészetével, s több, nemes célú közéleti munkásságával zenitire emelte ősi értékrendünk és keresztény hitünk üzenetét a mának és a jövőnek.

Azon ajánlást is teszem és kérem a most jelen lévőket, hogy a kezemben tartott *Józsa Judit: Mária, a magyarok boldogasszonya* bibliás kiadványát feltétlen szerezzék meg, s tegyék Bibliájuk mellé.

Kedves Judit, munkásságod ismeretével is adjon a Mindenható minden magyarnak áldott életet. Áldott összetartozást, vigyázó, őrző, megtartó szeretetet!

Elhangzott: Budapest, a Magyar Tudományos Akadémia, 2019. szeptember 20.

Dr. Kőrösi Mária

egyetemi docens,

a Széchenyi Társaság elnökségi tagja